

ДЕРЖАВНА РЕГУЛЯТОРНА СЛУЖБА УКРАЇНИ

вул. Арсенальна, 9/11, м. Київ, 01011, тел./факс (044) 239-76-40

E-mail: inform@drs.gov.ua, Сайт: www.drs.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 39582357

від _____ № _____ на № _____ від _____ 20__ р.

РІШЕННЯ

про відмову в погодженні проекту регуляторного акта

Державна регуляторна служба України (далі – ДРС) відповідно до Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» (далі – Закон) розглянула проект наказу Міністерства освіти і науки України «Деякі питання здійснення державного нагляду (контролю) у сфері дошкільної, позашкільної, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої, вищої освіти» (далі – проект наказу), а також документи, що подані до нього листом Міністерства освіти і науки України від 26.01.2022 № 1/1357-22.

За результатами розгляду проекту наказу та аналізу його регуляторного впливу (далі – АРВ) на відповідність вимогам статей 4, 5, 8 і 9 Закону, ДРС

встановила:

проектом наказу пропонується затвердити Порядок проведення позапланових перевірок суб'єктів освітньої діяльності (далі – проект Порядку), а також передбачено визнати такими, що втратили чинність:

– наказ Міністерства освіти і науки України від 12 червня 2019 року № 818 «Про затвердження уніфікованої форми акта, що складається за результатами проведення планового (позапланового) заходу державного нагляду (контролю) щодо дотримання суб'єктами господарювання вимог законодавства у сфері позашкільної освіти», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 04 липня 2019 року за № 731/33702;

– наказ Міністерства освіти і науки України від 05 серпня 2019 року № 1070 «Про затвердження уніфікованої форми акта, що складається за результатами проведення планового (позапланового) заходу державного нагляду (контролю) щодо дотриманням суб'єктом господарювання вимог законодавства у сфері дошкільної освіти», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 29 серпня 2019 року за № 1005/33976;

– наказ Міністерства освіти і науки України від 05 серпня 2019 року № 1070 «Про затвердження уніфікованої форми акта, що складається за результатами проведення планового (позапланового) заходу державного нагляду (контролю) щодо дотриманням суб'єктом господарювання вимог законодавства у сфері професійної (професійно-технічної) освіти»,

Державна регуляторна служба України
РІШЕННЯ № 85 від 07.03.2022

zareestrovaniy v Ministerstvi yustitsii Ukraini 27 grudnya 2019 roku za № 1296/34267.

На думку розробника прийняття проекту наказу сприятиме врегулюванню механізму проведення позапланових перевірок суб'єктів освітньої діяльності, що забезпечують здобуття дошкільної, позашкільної, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої або вищої освіти, незалежно від їх типу, підпорядкування та форми власності, щодо додержання ними вимог законодавства у відповідній сфері освіти.

ДРС підтримує необхідність встановлення прозорих та економічно обґрунтованих дієвих процедур щодо унормування врегулювання механізму проведення позапланових перевірок суб'єктів освітньої діяльності, що забезпечують здобуття дошкільної, позашкільної, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої або вищої освіти, водночас зауважуємо, що проект наказу не може бути погоджений у запропонованій редакції з огляду на наступне.

При опрацюванні проекту наказу ДРС встановила, що Міністерством освіти і науки України під час його підготовки не дотримано вимог статей 4, 5 та 8 Закону, беручи до уваги таке.

Так пунктом 18 проекту Порядку вбачається, що у разі недопущення комісії до проведення перевірки або іншим чином створення перешкод у роботі комісії, ненадання їй інформації або надання неправдивої інформації складається акт (за формою згідно з додатком 1 до цього проекту Порядку).

Також у пункті 23 проекту Порядку вказано, що результати перевірки фіксуються комісією в акті перевірки, що складається за формою згідно з додатком 2 до цього проекту Порядку.

Проте вищезазначені додатки 1 та 2 до проекту наказу у наданому пакеті документів відсутні.

Згідно з вимогами частини дев'ятої статті 2 Закону «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» (далі – Закон про нагляд (контроль)), центральний орган виконавчої влади із забезпечення якості освіти та його територіальні органи зобов'язані забезпечити дотримання з урахуванням особливостей, визначених Законом України «Про освіту», виключно вимог статті 3, частин першої, третьої, четвертої, шостої – дванадцятої, чотирнадцятої статті 4, частини четвертої статті 5, частини третьої статті 6, абзацу одинадцятого частини шостої статті 7, частини першої, абзаців першого – дванадцятого, чотирнадцятого частини другої, частини третьої статті 8, частин першої, другої статті 9, абзаців першого – одинадцятого, чотирнадцятого – двадцятого частини першої статті 10, абзаців третього – п'ятого частини першої статті 11, частин першої та четвертої статті 12, статей 19-20 цього Закону.

Однак зміст проекту Порядку не повністю відповідає вимогам частини дев'ятої статті 2 Закону про нагляд (контроль).

Так стаття 9 Закону про нагляд (контроль) встановлює відповідальність посадових осіб органу державного нагляду (контролю).

Однак у змісті проекту Порядку не визначена відповідальність посадових осіб Державної служби якості освіти України та її територіальних органів.

Відповідно до статті 20 Закону про нагляд (контроль) громадські об'єднання в особі їх уповноважених представників мають право здійснювати захист прав і законних інтересів суб'єктів господарювання під час здійснення щодо них заходів державного нагляду (контролю). Суб'єкти господарювання можуть залучати третіх осіб з метою захисту своїх прав та законних інтересів у ході здійснення заходів державного нагляду (контролю).

Водночас у проекті Порядку не закріплене право суб'єктів освітньої діяльності залучати третіх осіб для захисту своїх прав.

Звертаємо увагу, що відповідно до вимог статті 5 Закону, забезпечення здійснення державної регуляторної політики включає, зокрема недопущення прийняття регуляторних актів, які є непослідовними або не узгоджуються чи дублюють діючі регуляторні акти; викладення положень регуляторного акта у спосіб, який є доступним та однозначним для розуміння особами, які повинні впроваджувати або виконувати вимоги цього регуляторного акта.

Засадами державної регуляторної політики, визначеними Законом, встановлюється необхідність доведення регуляторним органом доцільності прийняття та впровадження в дію кожного окремого регуляторного акта.

При цьому, враховуючи вимоги статті 21 Закону, ДРС приймає рішення про погодження або про відмову в погодженні проектів регуляторних актів з урахуванням як самого проекту акта, так і супровідних до нього документів, визначених цим Законом, обов'язковим серед яких є, насамперед, АРВ.

У цьому випадку наданий розробником АРВ до проекту наказу містить формальний опис запропонованого ним регулювання, не є інформативним та не відповідає вимогам Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2004 № 308 (зі змінами) (далі – Методика).

Так у розділі II «Цілі державного регулювання» АРВ розробником не визначено чітко цілі державного регулювання, що мають бути безпосередньо пов'язані з розв'язанням проблеми та показники, які заплановано досягти за результатами прийняття регуляторного акта.

Зауважуємо, що викладені розробником цілі впровадження відповідного регулювання викладені без використання термінології, яка вказувала б на завершеність процесу (зменшити, збільшити тощо) та без застосування вимірюваних якісних, кількісних та часових показників одночасно, а тому необхідність прийняття проекту наказу не доведена.

У розділі III «Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей» АРВ розробник проекту регуляторного акта повинен навести опис усіх можливих альтернативних способів досягнення встановлених цілей з короткою характеристикою переваг та недоліків кожного.

У цьому розділі також необхідно визначити вид впливу регулювання на основні групи, тобто які вигоди отримують або які витрати понесуть держава, громадяни, суб'єкти господарювання.

Однак розробник обмежився виключно текстовим та формальним описом вигод і витрат держави, громадян та суб'єктів господарювання від застосування обраної Альтернативи 2 «Прийняття проекту регуляторного акта». При цьому визначена розробником Альтернатива 2 «Збереження ситуації, яка існує на даний час» взагалі не проаналізована. Натомість зазначено, що при збереженні існуючого регулювання відсутні будь-які вигоди та витрати для держави, громадян та суб'єктів господарювання.

Інформуємо, що аналіз вигод та витрат показує соціальну та економічну доцільність запропонованого регулювання, допомагає оцінити вплив, який може мати регуляторний акт на інтереси різних груп (держава, суб'єкти господарювання, громадяни).

Підсумовуючи викладене, вказані обставини унеможливають надання об'єктивної оцінки тому, наскільки обраний розробником спосіб державного регулювання відповідає проблемі, що потребує врегулювання, та наскільки його застосування буде ефективним для її вирішення.

У зв'язку з неналежним опрацюванням попередніх розділів АРВ, у розділі IV «Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей» не доведено вибір оптимального альтернативного способу з урахуванням системи бальної оцінки ступеня досягнення визначених цілей, не проаналізовано причини відмови від застосування того чи іншого способу та аргументи на користь обраного, що є порушенням принципу ефективності – забезпечення досягнення внаслідок дії регуляторного акта максимально можливих позитивних результатів за рахунок мінімально необхідних витрат ресурсів суб'єктів господарювання, громадян та держави.

У розділі V «Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми» АРВ розробником не описано механізм дії запропонованого регулювання з урахуванням основних бізнес-процесів, які потрібно буде забезпечити суб'єктам господарювання для реалізації його вимог.

Слід зазначити, що наведена у цьому розділі інформація потребує уточнень та доповнень, зокрема, в частині необхідності використання суб'єктами господарювання вимог регулювання щодо позапланових перевірок (наприклад, інформація щодо надання членам комісії робочого місця з правом користування телефонним зв'язком, розмножувальною технікою, іншими послугами технічного характеру, необхідними для реалізації повноважень під час перевірки, оформлення матеріалів перевірки, спілкування з учасниками освітнього процесу тощо).

Також розробником не враховано, що механізм реалізації регуляторного акта має бути безпосередньо пов'язаний із цілями та очікуваними результатами регуляторного акта, тобто, яким чином будуть діяти положення проекту наказу, та якою прогнозується ситуація після набрання регуляторним актом чинності.

У розділі VI «Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні впроваджувати або виконувати ці вимоги» АРВ розробником не здійснені розрахунки витрат на

виконання вимог регуляторного акта згідно з додатками 2 та 3 до Методики, що не дозволяє зробити висновок щодо забезпечення балансу інтересів держави та суб'єктів господарювання, та чи є обраний спосіб регулювання оптимальним з позиції мінімізації витрат держави.

У розділі VIII «Визначення показників результативності дії регуляторного акта» АРВ, в порушення вимог пункту 10 Методики, розробник не визначив один із обов'язкових показників результативності дії регуляторного акта: рівень поінформованості суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб з основних положень акта. Також у цьому розділі АРВ визначено лише два додаткові показники, які безпосередньо пов'язані з дією регуляторного акта, однак яких відповідно до вимог Методики повинно бути у кількості не менше трьох показників.

Звертаємо увагу розробника, що недотримання ним вимог Закону та Методики в частині визначення показників результативності регуляторного акта не дозволить в подальшому належним чином провести відстеження його результативності, як це передбачено вимогами статті 10 Закону.

З огляду на викладене, проект наказу потребує доопрацювання з урахуванням вищевказаних зауважень.

Виходячи з наведеного, за результатами розгляду проекту наказу та аналізу його регуляторного впливу встановлено, що проект регуляторного акта розроблений без дотримання ключових принципів державної регуляторної політики, визначених вимогами: статті 4 Закону, зокрема, ефективності та збалансованості; статті 5 Закону, в частині недопущення прийняття регуляторних актів, які є непослідовними або не узгоджуються чи дублюють діючі регуляторні акти; в частині викладення положень регуляторного акта у спосіб, який є доступним та однозначним для розуміння особами, які повинні впроваджувати або виконувати вимоги цього регуляторного акта; статті 8 Закону, в частині підготовки АРВ з урахуванням вимог Методики.

Ураховуючи зазначене, керуючись вимогами частини четвертої статті 21 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», Державна регуляторна служба України

вирішила:

відмовити в погодженні проекту наказу Міністерства освіти і науки України «Деякі питання здійснення державного нагляду (контролю) у сфері дошкільної, позашкільної, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої, вищої освіти».

**Голова Державної регуляторної
служби України**

Олексій КУЧЕР

